

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

ДОПУЩЕНО до захисту
Завідувач кафедри, к.т.н., доц.
_____ Г.Н. Полетаєва
«___» _____ 20__ р.

**РЕЛЬЄФ ЯК ХУДОЖНЬО-КОНЦЕПТУАЛЬНЕ
ДЕКОРУВАННЯ В ІНТЕР'ЄРІ**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
022 Дизайн**

Виконавець:

Студент групи 6Д4

Дишкант А.С.
(під)

Керівник:

кандидат мистецтвознавства,
доцент

Білик А.А.
(під)

Консультанти з розділів:

Основний розділ

кандидат мистецтвознавства,
доцент

Білик А.А.
(під)

Нормоконтроль

старший викладач

Шейник С.П.
(під)

Хмельницький 2024

**ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

Кваліфікаційна робота магістра

(пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи)

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему **«РЕЛЬЄФ ЯК ХУДОЖНЬО-КОНЦЕПТУАЛЬНЕ
ДЕКОРУВАННЯ В ІНТЕР'ЄРІ»**

Виконав: студент 6 курсу, групи 6Д4

Спеціальності 022 "Дизайн"

(шифр і назва спеціальності)

Дишкант А.С.

(прізвище та ініціали)

Керівник к. мис., доцент Білик А.А.

(прізвище та ініціали)

Рецензент к. мис., доцент Ткаченко Р. В.

(прізвище та ініціали)

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет інформаційних технологій та дизайну
Кафедра дизайну
Освітній ступінь магістр
Спеціальність 022 Дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри дизайну

_____ **Г.Н. Полетаєва**
“ ____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ Дишкант Анастасія Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____ «Рельєф як художньо-концептуальне декорування в інтер'єрі»

керівник роботи _____ Білик А.А. к. мис., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від 27.09.2024 року № 517-с

2. Строк подання студентом роботи _____ 18.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи : _____

Кімнати релаксації для дорослих та дітей

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1. Рельєф в інтер'єрі: історія, сучасність та аналіз застосування. 2. Рельєф як декоративно-оздоблювальний елемент в дизайні інтер'єру. 3. Проектна частина.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Планшети 3 шт. 70 x 90 см.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	завдання видав	завдання прийняв
Основний розділ	Білик А.А.	Білик А.А.	Білик А.А.
Нормоконтроль старший викладач	Шейник С.П.		

7. Дата видачі завдання 05.04.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Аналіз наданої тематики дипломної роботи	22.07 – 26.07	
2	Написання вступу	28.07 – 06.08	
3	Відбір аналогів та прототипів, аналіз їх особливостей	10.08 – 17.08	
4	Визначення концепції та написання другого розділу	18.08 – 24.08	
5	Проектування основної частини дипломної роботи	26.08 – 12.09	
6	Виконання пошукових ескізів проектно графічної частини	15.09 – 23.09	
7	Написання третього розділу	12.10 – 27.10	
8	Внесення остаточних правок та завершення написання записки до дипломної роботи	05.11 – 17.11	

Студент _____ Дишкант А.С.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Білик А.А.

АНОТАЦІЯ

Дишкант А.С. Рельєф як художньо-концептуальне декорування в інтер'єрі. – Рукопис.

Робота на здобуття освітнього ступеню магістра за спеціальністю 022 – Дизайн. Херсонський національний технічний університет. Хмельницький, 2024.

У роботі досліджено розвиток рельєфу та вплив рельєфних поверхонь на сприйняття простору та емоційний стан людини. Проаналізовано функціональні можливості рельєфу в інтер'єрі, зокрема для зонування простору, корекції пропорцій та створення унікальних світлових ефектів. Дослідження охоплює аналіз широкого спектру матеріалів та технологій, які використовуються для створення рельєфних поверхонь. У дослідженні рельєфу в інтер'єрі було застосовано комплексний підхід, що поєднав теоретичний аналіз наукової літератури та історичних джерел з емпіричним дослідженням реальних інтер'єрів. Використання порівняльного, описового та термінологічного методів дозволило детально проаналізувати різні типи рельєфу, їх характеристики та вплив на сприйняття простору. Завдяки такому підходу було створено комплексне уявлення про роль рельєфу в сучасному дизайні інтер'єру.

Авторка простежує еволюцію рельєфу від декоративного елемента до функціонального інструменту дизайнера. Особлива увага приділяється можливості використання рельєфу для створення комфортних та функціональних просторів, які відповідають потребам сучасного суспільства. Рельєфні поверхні можуть сприяти підвищенню продуктивності праці, зниженню рівня стресу та поліпшенню загального самопочуття людини. Вони здатні створювати відчуття затишку, безпеки та стимулювати творчість.

Ключові слова: рельєф, текстури, форми, кольори, матеріали, тактильні відчуття, сенсорна стимуляція, відновлення, емоційний комфорт, екологічний дизайн.,

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. РЕЛЬЄФ В ІНТЕР'ЄРІ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ ТА АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ	12
1.1. Ступінь вивченості використання рельєфу в інтер'єрі	12
1.2. Поняття рельєфу в інтер'єрі.....	29
1.3. Характеристика типів рельєфу в дизайні середовища	35
Висновки	42
РОЗДІЛ 2. РЕЛЬЄФ ЯК ДЕКОРАТИВНО-ОЗДОБЛЮВАЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ У ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ	44
2.1. Місце рельєфу в оздобленні сучасного інтер'єру	44
2.2. Рельєф як декоративний прийом у дизайні меблів	51
2.3. Сучасні матеріали та технології декорування	55
Висновки	69
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА	70
3.1. Концепція проєкту	70
3.2. Розробка індивідуального проєкту кімнат для релаксації	75
Висновки	79
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	80
ДОДАТОК А.....	83
ДОДАТОК Б.....	86
ДОДАТОК В	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98

ВСТУП

Темою магістерської дипломної роботи було обрано вивчення рельєфу. Дослідження того, як рельєф розвивається та як змінюється і набуває нових цікавих форм у сучасному світі, огляд на нові матеріали та технології виготовлення. Також вплив рельєфних елементів на сприйняття простору.

Актуальність теми полягає у необхідності комплексного вивчення рельєфу не лише як декоративного елемента, але й як функціонально-концептуального інструменту в створенні та оформленні середовища, яке б сприяло відпочинку та відновленню для всіх категорій населення, стає дедалі актуальнішою. Одним із перспективних напрямів вирішення цього завдання є використання рельєфу в дизайні інтер'єру. Рельєфні елементи можуть не лише прикрашати простір, але й створювати відчуття затишку та безпеки, допомагаючи людям краще орієнтуватися та почуватися комфортно. Такі елементи можуть бути особливо корисними для людей з інвалідністю, додаючи тактильний шар комфорту й інтуїтивної навігації.

Незважаючи на очевидний потенціал, тема використання рельєфу в інтер'єрі для відновлення залишається недостатньо дослідженою. Існуючі дослідження в основному торкаються текстур та їхнього впливу на емоційний стан і відчуття простору, однак комплексного підходу в цьому питанні ще бракує.

Наукові дослідження підтверджують позитивний вплив тактильних відчуттів на емоційний стан і загальне самопочуття людини. Використання рельєфу в інтер'єрі може позитивно впливати на відновлення та підтримку емоційного балансу, створюючи комфортну атмосферу для всіх користувачів.

Розвиток архітектури з фокусом на відновлення та інклюзивність стимулює пошук нових рішень. Рельєфні елементи можуть стати одним із засобів для досягнення цієї мети, забезпечуючи доступність та зручність середовища для всіх, сприяючи гармонійному відпочинку.

Однак, є певні прогалини в дослідженнях: по-перше, бракує чітких критеріїв для оцінки впливу рельєфних елементів у різних типах інтер'єрів, а по-друге, необхідні додаткові дослідження для розробки рекомендацій щодо оптимального застосування рельєфу для різних груп людей.

В українських умовах проблема створення середовища для відпочинку та відновлення є особливо актуальною. Існує значний потенціал для вдосконалення дизайну публічних і приватних просторів, щоб сприяти відпочинку всіх людей, зокрема тих, хто має додаткові потреби. Дослідження рельєфу може сприяти розробці національних стандартів і рекомендацій, а також стимулювати розвиток ринку матеріалів для створення сприятливого середовища.

Таким чином, використання рельєфу в дизайні інтер'єру має великий потенціал, і ця тема потребує подальших досліджень, адже вона сприяє створенню середовища, що підтримує відпочинок, емоційне відновлення і є доступним для всіх.

Мета магістерської роботи – дослідити роль рельєфу в інтер'єрі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

1. Проаналізувати літературу з теми дослідження.
2. Розглянути історію та сучасні тенденції використання рельєфу в дизайні інтер'єру.
3. Дати характеристику типів рельєфу в дизайні інтер'єру.
4. Показати взаємозв'язок рельєфу з іншими елементами дизайну, такими як колір, освітлення та матеріали, та їх вплив на сприйняття експозиції.
5. Проаналізувати сучасні матеріали та технології декорування рельєфом.
6. Розробити дизайн-проект з використанням рельєфних елементів в дизайні простору для релаксу (спа)

Об'єктом дослідження є рельєф в інтер'єрі.

Предметом дослідження – рельєф як естетико-концептуальний декор в дизайні інтер'єру.

Методи дослідження: включають в себе теоретичний метод дослідження, що передбачає вивчення наукових робіт, підручників і статей, що стосуються рельєфу в дизайні інтер'єру, його історії, сучасних тенденцій та можливостей застосування. Також проведено аналіз концепцій, пов'язаних із використанням рельєфу в дизайні, таких як мінімалістичний, екологічний та класичний, для виявлення підходів та особливостей, які вони пропонують.

Також був використаний емпіричний метод, що передбачає спостереження за реальними інтер'єрами, в яких застосовується рельєф, з метою аналізу його впливу на сприйняття простору та взаємодію користувачів із середовищем.

Історіографічний метод передбачає аналіз історичних джерел для дослідження прикладів використання рельєфу в архітектурі та дизайні інтер'єру, а також проведення порівняльного аналізу, щоб визначити відмінності та спільні риси між історичними й сучасними підходами до його застосування.

Порівняльний метод застосовувався під час аналіз різних типів рельєфу за такими характеристиками, як матеріал, текстура, розмір і форма, а також дослідження відмінностей у застосуванні рельєфу в різних стилях інтер'єру, таких як класичний, сучасний, етно та інші.

Одним з провідних методів є описовий метод, який позначає детальний опис різних типів рельєфу, їхніх характеристик та способів створення. Також він включає опис функцій рельєфу в інтер'єрі, таких як декоративна, функціональна та емоційна, а ще аналіз матеріалів і технологій, які використовуються для створення рельєфних поверхонь.

Термінологічний метод включає в себе два основні етапи: перший — це точне визначення ключових термінів, таких як "рельєф", "текстура", "фактура", "інклюзивний дизайн" та інших; другий — створення термінологічного словника, який міститиме терміни, використані в дослідженні.

Наукова новизна магістерської роботи полягає в тому, що **вперше:**

- розглянуто сучасні матеріали та технології декорування рельєфом;

- розкриття потенціалу рельєфних елементів в інтер'єрі.

Набуло подальшого розвитку:

- виділено типи рельєфу в дизайні середовища;
- окреслено історію та сучасні тенденції використання рельєфу в дизайні інтер'єру;
- визначено взаємозв'язок рельєфу з іншими елементами дизайну.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання матеріалів дослідження під час підготовки до лекційних курсів для студентів спеціальності 022 Дизайн. А також в розробці простору який буде корисний у розробці різних державних та приватних установ. Результати дослідження можуть бути корисними для:

- В сферах медичних закладів та реабілітаційних центрів.
- Впровадження приміщення для відпочинку в торговельно-розважальних центрах.
- Подальших досліджень у сфері застосування рельєфу в дизайні інтер'єру громадських просторів.

Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження обговорено на X Міжнародній науково-практичній конференції «Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку». Основні засади роботи викладені у публікації «Рельєфу в дизайні інтер'єру».

Структура магістерської роботи обумовлена метою і завданням дослідження. Праця складається зі вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків, додатків, списку використаних джерел (74 позицій). Загальний обсяг тексту роботи складає 73 сторінки.